

„Suchá nádrž je to nejhorší řešení“

„Předkládáme návrh, který lze uvést v život v řádu let. Je navíc o miliardy levnější a ekologičtější,“ říká předseda Unie pro řeku Moravu Michal Krejčí.

Od roku 1997, kdy se Bečvou prohnala více než stoletá voda se na tomto toku nevybudovalo žádné zásadní protipovodňové opatření. Zdejší ekologická nevládní organizace Unie pro řeku Moravu nyní přichází s aktuálními studii, které když se prý uvedou do praxe, dokáží rychle a efektivně ochránit lidi a majetek na Bečvě.

Ekologové s návrhy přicházejí ve stejné chvíli, kdy má podobný vlastní plán i státní závod Povodí Moravy. „Lidé však potřebují být chráněni dřív,“ říká předseda Unie pro řeku Moravu Michal Krejčí.

Proč jste se začali zabývat situací na řece Bečvě?

Občanské sdružení vzniklo už v roce 1994, takže se už dlouho věnujeme problematice revitalizací řek a přírodě blízké protipovodňové ochrany. Chceme přinášet nové pohledy. Jediný problém je, že před tím, než začneme pracovat na nějaké studii, musíme sehnat grant, který by ji zaplatil. Ten jsme v tomto případě získali až v roce 2010. Hlavním impulsem bylo, že se na Bečvě nic pořádně nedělo.

Proč? Máte pro to nějaké vysvětlení?

Dlouho se spoléhalo na stavbu poldru v Teplících. Především politici si slibovali, že právě on protipovodňovou ochranu vyřeší. Byl to návrh, který samozřejmě vzešel z odborné vodohospodářské sféry jako možné řešení. A to proto, že je poměrně jednoduchý – prostě by se postavila jedna přehrada. Tak se to politici naučili skloňovat. Dnes vidíme, že se sice proinvestovalo na jeho přípravu několik milionů korun, stále však nejsme k realizaci blíž. Stavba je sice tlačena vládním usnesením, ale na druhou stranu jiná opatření, třeba v Lipníku nebo Hranicích, se moh-

la podle nás už dávno udělat. Takže dnes mohla být tato města celkem slušně chráněná.

Co máte na mysli?

Místo čekání na poldru se dávno mohl chránit Lipník novou hrází. Obdobné je to v případě Hranic. Povodí v Hranicích chce nyní rozšířovat jez, ale to se už mohlo dávno udělat. Není novinkou, že tuto stavbu, která pochází z 80. let, budovali v době, kdy se počítalo s velkou přehradou nad Teplíci kvůli jader- né elektrárně Blahutovice, která se nakonec nestavěla. Takže jeho kapacita byla dlouho poddimenzována. To všechno jsou věci, které se mohly řešit dávno bez závislosti na poldru. A díky nim už mohla tudy velká voda v roce 2010 bez následků projít. Což se nestalo.

Jaký je tedy váš návrh? Jak byste chránili zdejší lidi před povodněmi na Bečvě?

Přestože máme soubor opatření od Teplíc až po soutok s Moravou, uvědomujeme si, že v této oblasti je pokaždé nejvíce postižený Přerov. Bečva jím přímo protéká, na rozdíl třeba od Lipníku, který leží z velké části pouze na pravém břehu a může být chráněn hrází. V Přerově je navíc hodně územních limitů, takže je zde omezená možnost protipovodňových opatření. Tady by se podle nás mělo začít.

Co je tedy třeba udělat?

Je třeba říct, že tím se zabývá už studie, kterou si nechalo zpracovat Povodí Moravy, a ta tu otázku zodpovídá tak, že nejlepším způsobem pro ochranu Přerova by bylo využívání mobilního hrazení v ná- břežním úseku, tedy v centru města po obou březích v délce dvou kilometrů. Taková konstrukce by se tam montovala pouze v případě nebezpečí. Něco podobného známe třeba z Prahy. A sama ta studie

Michal Krejčí „Lidé potřebují ochranu před povodněmi,“ říká předseda Unie pro řeku Moravu Michal Krejčí. Foto: Tomáš Frajt, MF DNES

si odpověděla, že mobilní hrazení je rizikové. Na Bečvě má totiž povodeň rychlý nástup, takže času na stavbu je málo. A tím pádem odůvodňuje variantu se suchou nádrží Teplice.

A to se vám nelíbí?

Nelíbí. Dnes se u takových projektů nejvíce skloňuje slovo proveditelnost. Pokud se bavíme o poldru, tak nevidím méně proveditelnou stavbu než suchou nádrž Teplice, kde jsou stovky a stovky vlastních pozemků, na kterých to vázne. Navíc je to nejdražší varianta, nejméně ekologická, protože by to narušilo chod splavenin, na kterých je řeka Bečva závislá.

Máte jiné řešení?

Náš člen Václav Čermák, projektant a vodohospodář, věděl, že již v osmdesátých letech se v Přerově chystala studie na oblast pod jezem, která měla řešit ochranu přerovských chemických závodů. Počítala s tím, že v místech dnešních odkališť, kam Precheza vyvází své jemné sedimenty, se dřívě mohly povodně rozlít do nivy. To je dnes vyloučené, takže kvůli tomu během povodní stoupá razantně hladina v celém Přerově. Tehdejší studie navrhla rozšíření koryta, protože tam prostor pro to byl a stále je. My jsme to jen převzali a navrhli ještě větší rozšíření. Prostor pod jezem jsme rozdělili na tři části a každou z nich navrhujeme rozšířit buď doleva nebo doprava. Každé takové zkapacitnění má vliv na snížení hladiny v celém úseku, i ve středu města.

A to je v Přerově vše?

Samozřejmě, že ne. Zároveň chceme prohloubit dno nad jezem, které je zanesené, v délce dvou kilometrů průměrně o jeden metr, ubrat část pravobřežní bermy a rozšířit koryto také nahoře ve městě. Dávám jsem to do souvislosti s inženýrskými sítěmi i kanalizací, plus jsme ty návrhy upřesňovali v rámci matematického modelu s využitím nejmodernějšího softwaru.

Pokud vím, tak Povodí Moravy plánuje také v Přerově prohloubit dno. V čem je váš návrh jiný?

Ano, je pravdou, že některé návrhy jsou podobné, třeba to prohloubení dna, i když oni ho chtějí pro-

hloubit méně, my zase více. Rozdíl je v tom, že jejich návrhy třeba přimě- ro v Přerově mají zajistit protipovodňovou ochranu města proti dvacetileté vodě. Kdežto náš návrh by zajistil Přerov na povodeň stoletou. I průtok, který byl v roce 1997, by našimi ochrannými prvky bez problémů prošel. Kdežto koncept Povodí Moravy ne. Na to by oni museli stavět poldru Teplice.

Víte, na kolik by vaše opatření přišla?

Naše studie kombinuje opatření v různých variantách a doporučuje výslednou variantu, jejíž náklady dělají jen v Přerově 823 milionů korun. My jsme pochopitelně v Přerově dražší, než Povodí Moravy, ale když to velmi hrubě spočítám i s dalšími opatřeními od Teplíc až po ústí do Moravy, dostanu se odhadem na 1,5 až 2 miliardy korun a nebyl by potřeba poldru. Povodí počítá s poldrem, který samotný stojí 3 miliardy.

Co teď budete se studii dělat?

Už jsme ji projednávali s nejrůznějšími partnery na ministerstvech zemědělství či životního prostředí. Před Vánocemi jsme se v Přerově sešli i s lidmi z vedení města a před zhruba deseti dny byla studie prezentována na Olomouckém kraji, obě jednání byli za účasti Povodí Moravy. Na jejich vyjádření zatím čekáme, ale předpokládáme, že se tak stane v nejbližší době. Teď budeme studii dále představovat.

Kdybyste ji nakonec uvedli v život, jak dlouho by se opatření na Bečvě stavěla?

Například v Přerově by se mohlo začít hned. Majetkoprávně to tam není složité. Pozemky jsou z velké části města nebo Prechezy, což jsou subjekty, které protipovodňovou ochranu chtějí. Území kolem řeky pod Přerovem jsou plochy nikoho a dnes nemají velkou hodnotu. Přerov by podle nás šel ochránit v řádu let. My však navrhujeme i obnovu rozlivů do nivy, ale předtím je nutné okolní obce ohrázovat. K tomu myslíme také na optimalizaci povodí v Beskydech. To už je ale běh na dlouhou trať. To jsou opatření, které se zavádí dlouhodobě. Jsou sice drobná, ale když se pak dějí na velké ploše, tak mají značný vliv. Roman Helcl

Stát přišel s plánem proti povodním. Je drahý, říká sdružení

» Pokračování ze str. B1

„Rozdíl je v tom, že opatření povodí přímo ve městech mají zajistit protipovodňovou ochranu proti dvacetileté vodě. Kdežto náš návrh by zajistil třeba Přerov na povodeň stoletou. I průtok, který byl v roce 1997, by našimi ochrannými prvky bez problémů prošel. Kdežto koncept Povodí Moravy ne. Na to by oni museli stavět poldru Teplice,“ dodává Krejčí.

Navíc poukazuje i na to, že varianta Unie pro řeku Moravu může ušetřit miliardy. „Když spočítám naše opatření od Teplíc až po ústí do Moravy, dostanu se odhadem na 1,5 až 2 miliardy korun a nebyl by potřeba poldru. Povodí počítá s poldrem, který samotný stojí 3 miliardy,“ dodává Krejčí.

A na čem staví unie své opatření? „My například poukazujeme na to, že Bečva byla dřív regulována ve volné krajině, čím se docílilo toho, že se nemohla posouvat do stran. Vodní energie se však musí někde vybijet, a protože to nešlo do stran, dělo se to do hloubky, takže řeka nemohla přibírat erozi štěrky z nivy a kvůli tomu nenesla sedimenty a nezpomalovala se. S tím

se musí něco dělat,“ popisuje Krejčí.

Příkladem je podle něj úsek u Oseku nad Bečvou, kde má Bečva v současné době dno devět metrů pod okolním terénem. „To je poměrně velký kaňon a další povodeň to tam může zásadním způsobem rozbit. Ten stav není udržitelný a koryto by se právě zde mělo

„Opatření povodí zajistí ochranu proti dvacetileté vodě, naše ochrání před stoletou.“

Michal Krejčí, Unie pro řeku Moravu

rozšířit, aby mohla fungovat sedimentace a dno se posunulo zase výš. Problémem je, že na jedné straně je cyklostezka a na druhém břehu se má budovat další. Ale něco se s tím bude muset dělat. To znamená, že pokud se tam ta cyklostezka postaví před rozšířením koryta, o to to pak bude v budoucnu dražší,“ dodává.

Podle Zedníčka z Povodí Moravy se jejich přístup diametrálně

liší. „My své návrhy stavíme na známých požadavcích a limitech měst a obcí. Jsou to právě ony, kdo má právo říci, jakým způsobem a na jaký průtok chtějí ochranu pro své obyvatele,“ říká.

Unie pro řeku Moravu podle něj naproti tomu vyhotoví pouze široký soubor variant opatření. „Například jen v Přerově se jedná o asi dvacet prvků v různých souborech kombinací. Přitom jejich realita není předem prověřena. Navíc následně přenáší odpovědnost za výběr prvků a vhodné funkční kombinace na zastupitele, případně úředníky,“ říká.

S tím však Krejčí nesouhlasí. „Opatření v Přerově jsme dávali do souvislosti s inženýrskými sítěmi i kanalizací, plus jsme ty návrhy upřesňovali v rámci matematického modelu s využitím nejmodernějšího softwaru. Majetkoprávně to tam není složité. Pozemky jsou z velké části města nebo Prechezy, což jsou subjekty, které protipovodňovou ochranu chtějí. Území kolem řeky pod Přerovem jsou plochy nikoho a dnes nemají velkou hodnotu,“ oponuje.

Roman Helcl

Krátce

POSTŘELMOV

Postřelmov má novou značku Zóna 30

V Postřelmově na Šumpersku je nově umístěno dopravní značení Zóna 30. Platí v nepřehledném centru obce, kde je několik zatáček a silníci tam přechází řada lidí. Radnice si od úpravy omezení rychlosti slibuje vyšší bezpečnost v centru obce. (rš)

ČESKÁ VES

Dva lidé se přiotrávili oxidem uhelnatým

Dva lidé ve věku 66 a 55 let se v pátek v noci v České Vsi na Jesenícku přiotrávili oxidem uhelnatým. Muž se ženou skončili v péči privo- laných záchranářů. Případem se i nadále zabývá policie. Nejspíš se přiotrávili z topení, měli v domě kotel na tuhá paliva. (ČTK)

PŘEROV

Projekt o železnicích se blíží do finále

Přednášky s železniční tematikou, ale i nové modely vlaků doplní do konce února velký výstavní projekt Muzea Komenského v Přerově Polaných záchranářů. Expozice, kterou muzeum otevřelo loni v říjnu, se blíží do finále. Dosud ji navštívilo 2 300 lidí. (ČTK)

PROFIL

Michal Krejčí

Narodil se 10. 2. 1974, vystudoval Univerzitu Palackého, Pedagogickou fakultu (obory přírodopis, pěstitelství, občanská výchova, biologie). Od 1997 člen Regionálního poradního sboru pro Program revitalizací říčních systémů.

INZERCE

Projekt na Střední lesnické škole v Hranicích je ve finále

V únoru před dvěma lety jsme začali na Střední lesnické škole v Hranicích realizovat projekt v oblasti vzdělávání. Byl to krok do neznáma, ale věděli jsme, že je to jediná cesta jak modernizovat výuku a vybavit školu moderními učebními pomůckami a informačními technologiemi. Dnes, v posledních dnech realizace projektu, můžeme říci, že se nám to povedlo.

Projekt jsme nazvali „Učení nás bude více bavit a neb moderní výuka obor lesnictví prostřednictvím ICT“, se zkráceným názvem „Moderní výuka“. Jedná se o grantový projekt v rámci globálního grantu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji“ spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Projektem jsme reagovali na potřeby moderní výuky, která podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků. A právě naši žáci byli cílovou skupinou, tzn. přínosy, plynoucí z realizace projektu, jsou určeny pro naše žáky, případně pro žáky škol s obdobným zaměřením.

Na začátku realizace tohoto projektu se mnozí ptali, co se skrývá pod názvem projektu. Koho prý učení bude více bavit? Jestli žáky nebo učitele? A já jsem na to odpovídal, že jsou tím myšleni jak žáci, tak pedagogové. Nyní mohu na základě ohlasů od kolegů i žáků říci, že jsem název projektu svou úvahou opravdu trefila. Učitelé si díky projektu připravili moderní přípravu na výuku, čímž si vlastně svou práci zefektivnili. A žákům je moderní a interaktivní výuka bližší než klasická.

Hlavními aktivitami projektu byla tvorba výukových pomůcek vybraných odborných předmětů a jejich následné ověření (používání) ve výuce. Během realizace projektu byly vytvořeny a ověřeny výukové pomůcky pro sedm odborných předmětů:

- nauka o lesním prostředí
- biologie
- stroje a zařízení
- myslivost
- pěstování lesa
- odborná angličtina
- odborná němčina.

Nyní už jsou všechny vytvořené materiály běžně používány ve výuce.

Co říci na závěr? Snad jen to, že díky prostředkům z Evropské unie a státního rozpočtu České republiky jsme mohli inovovat zastaralé výukové pomůcky, případně doplnit chybějící. Současně jsme vybavili školu potřebnou moderní technikou, čímž byly vytvořeny podmínky pro zkvalitnění výuky.

Ing. Alena Novotná, projektová manažerka

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ